

Følge, men det kan ogsaa lade være, og det kan da gaa to Veje, forlange, at de kommunale Skolemyndigheder skulle tage Sagen op til fornyet Overvejelse enten efter en vis Tids Forløb, dog ikke over et halvt Aar, eller efter at der er foretaget nye Valg til Skolenævnet. Dette er en alternativ Fremgangsmaade, som jeg vil protestere imod, eller paa hvis uheldige Karakter jeg vil henlede Opmærksomheden. Jeg kan ikke tænke mig, at man vil være tjent med i en Kommune, at der skal foretages et Valg efter Forholdstal i en Skolekreds udelukkende paa et personligt Spørgsmaal. Det kan ikke være til nogen som helst Gavn for Skolevæsenet i dets Helhed, og det maa medføre den uhyggelige Omstændighed, at man skal agitere for et saadant Valg paa Grundlag af en Lærers Person og maaske under Hensyn til hans Familie. Dette Alternativ maa vi derfor ikke have, det maa gaa ud af Loven. Forøvrigt skal jeg sige om Paragraffen, at skal den vedtages i den Skikkelse, den har her i Forslaget, ser jeg hellere, at den stryges paa den sidste Linie nær, som ophæver Afskedigelsesparagraffen fra 1908.

Det ærede Medlem fra Bjerre berørte i sin Tale ogsaa Hensynet til de kommunale Myndigheder. Paa dette Omraade har jeg og vistnok med Rette set saaledes paa Forslaget, at det er udarbejdet paa et ensidigt Grundlag, nemlig paa Grundlag af Lærersynspunkter, maaske endda ikke bevidste. Der er et Forhold, som vi alle have kendt navnlig i Landkommunerne — om det forekommer i samme Grad i Købstadkommunerne, skal jeg lade være usagt —, at Lærerne have maattet stille Fordringer til Kommunalbestyrelserne om Anskaffelse af dette eller hint, som koster Penge. De have meget ofte maattet tage Initiativet til Nybygninger og Nyanskaffelser, og Kommunalbestyrelsen har som den bevilgende Myndighed holdt igen. Jeg kan godt se, at selv om der er et udmærket Forhold mellem Lærerne og Sogneraadet eller Kommunalbestyrelserne, kan der opstaa en eller anden Rivning paa dette Omraade, og det medfører igen, at Lærerne komme til at se paa Kommunalbestyrelserne som noget, der i Grunden ikke er heldigt at have med i Skole-spørgsmaal. Lærerne behøve ikke at være bevidst Uvillie, Følelsen er simpelt hen affødt af hele dette Modsætningsforhold,

men det har, synes mig, præget Kommissionsforslaget i overordentlig høj Grad. I Kommissionsforslaget finder man i Virkeligheden Kommunalbestyrelsen kun nævnt som den Myndighed, der har at skaffe Pengene til Veje. Den faar nok en Bestemmelseret, den kan modsætte sig, men dersom Ministeriet billiger, hvad der er indstillet fra Skolekommissionen, kan den kun forhindre det, hvis Skoleraadet giver den Medhold, en overordnet Myndighed, som vi have nu, og som for Resten ikke er videre anset i Sogneraadskredse, men som vil blive endnu værre anset, hvis den kommer til at se ud, som den vil komme til at se ud efter Lovforslaget. Men det skal jeg komme tilbage til senere. Det forekommer mig, at langt hellere end at stille Kommunalbestyrelserne, som man har gjort nu efter Forslaget, bør man dele Sol og Vind lige mellem den bevilgende Myndighed og Tilsynsmyndigheden og Lærerne med for Resten.

Det er ikke heldigt, at vi faa en Tilsynsmyndighed — selv om Sogneraadet er repræsenteret i den, og selv om den fremgaar af direkte Valg i Kommunerne —, der faar en Myndighed, som i Virkeligheden betyder, at den indenfor ret vide Grænser kan fastsætte, hvad der skal anvendes paa Skolevæsenets Omraade. Den Myndighed kan ikke have det samme Ansvar, som den vilde have, hvis den samtidig skulde forhøje det i Kommunen paalignede Beløb med saa og saa mange hundrede tusinde Kroner. Det er ikke naturligt, at vi skulle Myndigheden til at vedtage Anskaffelser og Myndigheden til at paaligne. Lad Tilsynsmyndigheden faa alt, hvad der hører ind under Skolegangsordningen og Undervisningen, men lad Kommunalbestyrelsen have Indflydelse med Hensyn til den økonomiske Side. Lad Tilsynsmyndigheden være med til at bestemme, hvordan Undervisningen i det hele skal lægges, lad den føre Tilsyn med, at Skolens Maal naas, og lad den afholde Eksaminer — og der tror jeg, at det ærede Medlem fra Hornslet (Povlsen) saa lidt forkert paa Spørgsmaalet, naar han mente, hvis jeg da ikke misforstod ham, at der kun skulde eksamineres i de 4 nævnte Fag. Det er kun det enkelte Barn, der skal eksamineres i disse 4 Fag, men Skolekommissionen kan selvfølgelig eksaminere ogsaa i de andre Fag, og den eksaminerer sikkert nok, som den